

Senast uppdaterad: 2008-05-09

Avfallsproducentens ansvar vad gäller klassning av farligt avfall

Du behöver ha tillräcklig kunskap om avfallet för att kunna klassa det på ett riktigt sätt. Tillsynsmyndigheten kan begära att du lämnar in underlag till tillsynsmyndigheten om avfallet och om hur du klassat det. Ibland kan tillsynsmyndigheten förelägga om försiktighetsmått vid hanteringen av avfall även om avfallet inte klassas som farligt enligt avfallsförordningen.

Att ha tillräcklig kunskap om avfallet

Du som avfallsproducent har ansvar för att klassa ditt avfall. I vår handbok (2003:8 Farligt avfall, sid. 34) står att du ska skaffa tillräcklig information om avfallet så att du kan klassa det rätt:

"avfallsproducenten måste känna till vilka produkter som faktiskt används i dennes produktion och hur uppkomsten av farligt avfall kan förebyggas genom olika åtgärder. Här kan varuinformationsblad vara till stor hjälp. Ansvaret innefattar också att ha kännedom om hur det farliga avfallet ska klassas enligt gällande avfallsförteckning" (bilaga 2 i avfallsförordningen; varuinformationsblad motsvaras numera närmast av säkerhetsdatablad).

Avfallets ursprung kan ge vägledning inför klassningen

Det är bra att känna till processbetingelser eller förbehandlingssteg som påverkar avfallets egenskaper. Sådan information kan vägleda vid klassningen och eventuella undersökningar av avfallet. Du som producerar ett avfall genom att till exempel för andras räkning tömma slambrunnar, riva industrifastigheter eller utföra schaktning av förorenad mark eller väganläggningar, kan behöva ta reda på avfallets ursprung. Detta för att kunna klassa avfallet eller bedöma vilka eventuella undersökningar som behövs för att klassa det rätt.

Kunskap behövs för transporter och deponering av avfall

Information om klassningen kan behövas till

- det transportdokument som enligt avfallsförordningen ska följa varje transport av farligt avfall (41 §)
- den anteckning som enligt avfallsförordningen ska föras om levererade avfallsmängder och avfallslag (42 §)
- karakteriseringen av avfallet enligt regelverket kring avfallsdeponering

Ifall avfallsproducenten och avfallslämnaren ej är densamme så ska avfallsproducenten förse den senare med klassningsbeslut och eventuellt tillhörande underlag. Detta behövs för att den som lämnar avfallet på rätt sätt ska kunna uppdatera sin förteckning på lämnade avfallslag och, om avfallet är klassat som farligt, upprätta ett korrekt transportdokument för leveransen av farligt avfall.

Att kunna lämna tydligt underlag om sitt klassningsbeslut till tillsynsmyndigheten

Om du behöver lämna analysprotokoll och underbyggt underlag till tillsynsmyndigheten, ska detta vara tydligt och enkelt att följa.

Mer underlag för avfall som omfattas av "dubbla ingångar"

För att underbygga din klassning behöver du tillräcklig information om avfallets egenskaper, ursprung och de eventuella undersökningar som gjorts av avfallet. Om du klassat ett avfall som icke-farligt, fastän den aktuella typen av avfall oftast klassas som farligt, kan du behöva du mer underlag än vanligt. Det kan till exempel röra sig om avfall som i avfallsförordningens förteckning omfattas av så kallade dubbla ingångar/spegelingångar. I underlaget till klassningen bör framgå vilka egenskaper som har bedömts och vilka undersökningar som gjorts för att undersöka egenskaperna. De egenskaper som bedöms kan vara fysikalisk-kemiska egenskaper som flampunkt när det gäller brandfarlighet, biologiska egenskaper när det gäller fara för att avfallet är smittförande eller kemiska egenskaper genom innehållet av farliga ämnen.

Denna kompletterande information bör oftast finnas med vid underlag som baseras på kemisk analys

Oftast räcker information om avfallets ursprung och processbetingelser för klassning. För en del avfall med okänd sammansättning kan du behöva göra ingående kemiska analyser. Om du använder ett protokoll över kemisk analys av avfallet som underlag, bör provtagningsmetod och använda analysmetoder framgå. Det bör också framgå om analysen gäller det aktuella klassade avfallet (den aktuella leveransen) eller ett avfall av liknande slag som karaktäriserats tidigare.

Att bedöma innehållet av farliga ämnen

Vid bedömningen av avfallet ska halterna av farliga ämnen användas för bedömning av de kemiska farlighetsegenskaper som för närvarande har kvantifierade kriterier. För egenskapen "ekotoxisk/miljöskadlig" saknas i avfallsregelverket för närvarande EG-gemensamma haltgränser för ekotoxiska ämnen i avfall. I avvaktan på dessa eller framtagna alternativa klassningsmetoder (till exempel biotestdata) bör du använda de haltgränser som anges för klassning av miljöskadlighet i kemikalierregelverket. Lakningsdata som framtagits för att bedöma egenskaper gentemot mottagningskriterier för deponering är inte automatiskt användbara för att bedöma om ett avfall är farligt eller inte utifrån farlighetsegenskaperna.

I din bedömning av analyserade halter av olika kemiska ämnen, bör du beskriva vilken farlighetsegenskap (H1 –H14 i bilaga 3 i avfallsförordningen) som du bedömt utifrån ämnets faroklass-placering enligt kemikalierregelverket. Faroklass-placering med riskfraser hittar du i Kemikalieinspektionens klassificeringsdatabas (se nedan). Du bör även ange de aktuella ämnenas riskfraser utifrån analyserade halter. Ifall man enbart kunnat bestämma sammansättningen av avfallets grundämnen, bör det framgå vilka kemiska föreningar som farobedömningen baserar sig på samt deras respektive riskfraser. Ovanstående gäller särskilt för sådana ämnen som kan ha betydelse för klassningen.

Utgå ifrån det ämne som är farligast

I många fall är det ett enskilt ämne eller kemisk förening i avfallet som avgör avfallets klassning, men i vissa fall kan det krävas att en sammanvägning görs av flera samtidigt förekommande ämnens egenskaper. Det som eftersträvas är att uppskatta ämnenas summerade effekt inom respektive faroklasser. Då detta sker enligt kemikalierregelverket på ett ibland ganska komplicerat sätt (se länk nedan) så rekommenderar vi att du börjar klassningsbedömningen med att undersöka ifall något enstaka förekommande ämne kan vara avgörande för klassningen. Det är ofta det ämne som genom sin riskfras/tillhörighet har det lägsta gränsvärdet i avfallsförordningens bilaga 3.

Att hantera avfallet på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt

I miljöbalken står att den som har ett avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt (15 kapitlet 5 a §). Det innebär att tillsynsmyndigheten kan förelägga dig som avfallsinnehavare om försiktighetsmått vid hanteringen av avfall även om avfallet inte klassas som farligt enligt avfallsförordningen. Även 2 kapitlet 3 § i miljöbalken kan användas för ett sådant föreläggande.

Läs mer:

[Sammanvägning av vissa farliga egenskaper i avfallsförordningen \(pdf 474kb\)](#)

[Kemikalieinspektionens klassificeringsdatabas](#)

Kontakt: Jan Christiansson

E-postadress: [jan.christiansson\(a\)naturvardsverket.se](mailto:jan.christiansson(a)naturvardsverket.se)

NATURVÅRDSVERKET, 106 48 Stockholm, tel 08-698 10 00. e-post: registrator@naturvardsverket.se
BESÖK: Stockholm- Valhallav. 195, Östersund - Forskarens väg 5 (Campus Östersund, hus Ub), Kiruna - Kaserng. 14.